UCHWAŁA NR II/11/2018
RADY MIEJSKIEJ W KLESZCZELACH

z dnia 28 grudnia 2018 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349 i 1432) oraz art.4^1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) i art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490 i 1669) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok o treści przedstawionej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kleszczel.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 r.

Przewodniczący Rady

mgr Aleksy Roszczenko

Załącznik do uchwały Nr II/11/2018
Rady Miejskiej w Kleszczelach
z dnia 28 grudnia 2018 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok

I. WPROWADZENIE

W grupie wielu problemów społecznych jakie występują w naszym kraju problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż dotyczą różnych sfer naszego życia i powodują wielorakie szkody (społeczne, zdrowotne, ekonomiczne) zarówno te wymierne, związane choćby z opieką zdrowotną, wypadkami drogowymi czy przestępczością jak te niewymierne jakim są cierpienia i ból. Należy zdawać sobie sprawę z tego, że dotyczą zarówno kraju, społeczności lokalnej, jak i konkretnej rodziny. Problemy wynikające z nadużywania napojów alkoholowych najczęściej kojarzą się z uzależnieniem. Koncentracja na uzależnieniu powoduje lekceważenie i zaniedbywanie negatywnych skutków ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu. Te wzorce picia alkoholu powodują znacznie większe szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne, gdyż obejmują liczniejszą część populacji. Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na 2,5 mln do 4 mln i jest aż cztery razy większa niż populacja osób uzależnionych od alkoholu.

Grupa osób pijących ryzykownie i szkodliwie powinna budzić powszechny niepokój. Jednak ciągle jeszcze akceptowane są wzorce intensywnego spożywania alkoholu. Można zauważyć tendencję do lekceważenia zagrożeń oraz konsekwencji wynikających z takiego sposobu spożywania alkoholu. Dopiero uzależnienie aktywizuje najbliższe otoczenie osoby pijącej do poszukiwania rozwiązań. Niestety strategie pomagania osobom uzależnionym są najtrudniejsze i najmniej skuteczne.

W populacji pijących ryzykownie i szkodliwie są także kobiety w różnym wieku i o różnym statusie społecznym, które spożywają alkohol tzw. „weekendowo" . Osobnym problemem jest picie nawet niewielkich ilości alkoholu przez kobiety w ciąży. Na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono badania w czerwcu i lipcu 2007r. z których wynika, że co trzecia kobieta w wieku prokreacyjnym (18 – 40 lat) piła alkohol w czasie ciąży. Najnowsze badania opisują działanie alkoholu w życiu płodowym. Wynika z nich, że alkohol może wpłynąć na rozwijający się płód nawet wtedy, gdy jego dawka jest niewielka. Skutkiem używania alkoholu przez kobiety będące w ciąży może być powstanie szeregu wad wrodzonych, a co za tym idzie zmian rozwojowych u nowo narodzonych dzieci. Uszkodzenia te w krańcowej formie przyjmują postać FAS (Fetal Alkohol Syndrome) Płodowy Zespół Alkoholowy, charakteryzujący się obok specyficznych uszkodzeń somatycznych także upośledzeniem umysłowym. Warto zaznaczyć, że około 70 % dzieci z płodowym zespołem alkoholowym nie osiąga nigdy zdolności do samodzielnego życia. Dziecko z płodowym zespołem alkoholowym może urodzić się w każdej rodzinie, a jedynym powodem wystąpienia tego zaburzenia jest spożywanie nawet niewielkich dawek alkoholu przez matkę. W Polsce co roku rodzi się około 900 dzieci z pełno objawowym FAS. Dziesięć razy więcej dzieci ma inne zaburzenia związane z alkoholem opisywane jako FASD (Fetal Alkohol Spectrum Disorerd) – Poalkoholowe Uszkodzenie Płodu.

Corocznie z przyczyn pośrednio lub bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób. Z danych Światowej Organizacji Zdrowia wynika, że alkohol zajmuje trzecie miejsce wśród czynników ryzyka dla zdrowia, po nadciśnieniu tętniczym i nikotynie, a przed np. chorobami nowotworowymi. Nadużywanie alkoholu uważane jest za jedną z ważniejszych przyczyn zwiększających ryzyko zgonu przed 65 rokiem życia, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Rozmiary szkód związane z nadużywaniem alkoholu mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec spożywania napojów alkoholowych. Mając na uwadze to negatywne zjawisko państwa europejskie podejmują szereg działań mających na celu ograniczenie spożycia napojów alkoholowych, a tym samym zmniejszenie problemów wynikających z jego nadużywania. Dlatego każdy kraj tworzy własny program rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podstawą prawną w Polsce do działań w tym zakresie jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wymieniony akt prawny stanowi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Warto podkreślić, że ustawodawca powierzył gminom nie tylko konkretne kompetencje i zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, ale wskazuje też źródło finansowania.

Obecnie nikt nie zastanawia się już, czy warto pomagać osobom i rodzinom z problemem alkoholowym oraz występującą przemocą, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Lepiej pomagać to przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, skutecznie , bez używek rozładowywać napięcie i rodzącą się agresję.

Narkomania jest zjawiskiem ogólnoświatowym. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym. Jest dużym ryzykiem dla zdrowia psychicznego i fizycznego, poza tym wiąże się z problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytucja czy bezdomność. Uzależnienie od środków psychoaktywnych generuje również zachowania kryminogenne.

Zjawisko narkomanii jest nadal jednym z poważniejszych negatywnych zjawisk społecznych. Szczególnie narażone na nie są dzieci i młodzież, głównie z powodu lekceważenia problemu i panującej mody na zażywanie substancji psychoaktywnych. Dlatego celowe jest zapobieganie używaniu narkotyków przez dzieci i młodzież poprzez profilaktykę i stwarzanie im miejsc do spędzania aktywnie wolnego czasu, jak i rozwijanie ich zainteresowań.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym z w/w zakresów jest: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalane corocznie przez Radę Gminy.

II. DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW

1. Uzależnienia na tle innych problemów społecznych wskazanych przez mieszkańców gminy Kleszczele.

W 2016 roku na terenie gminy Kleszczele przeprowadzono badania ankietowe w celu opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kleszczele na lata 2016 - 2024. Wśród wielu pytań były również pytania dotyczące uzależnień i przemocy w rodzinie.

Dane ankietowe wskazują jednoznacznie, że na terenie naszej gminy występują problemy związane z uzależnieniami od alkoholu oraz innych substancji zmieniających świadomość. Wśród przyczyn występowania alkoholizmu respondenci wskazywali:

- brak pracy - 58% respondentów
- niezaradność życiowa - 52% respondentów
- niedostrzeganie problemu w swojej rodzinie - 30% respondentów
- pokoleniowe przekazywanie problemu - 20% respondentów.

Za efektywne działania w obszarze problemu alkoholizmu lub narkomanii badani wskazywali:

- zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie szkodliwości uzależnień (45% respondentów)
- umieszczenie osoby uzależnionej w specjalistycznym ośrodku odwykowym (41% respondentów)
- uczestnictwo osób współuzależnionych w spotkaniach z psychologiem (29% respondentów)
- zwiększenie interwencji policji, opieki społecznej w rodzinach z problemem uzależnień (26% respondentów)
- korzystanie osób uzależnionych z lokalnej pomocy terapeutycznej (25% respondentów).

Dane ankietowe wskazują również, że uzależnienia (tj. alkoholizm, narkomania - w tym dopalacze) negatywnie oddziałują na ogólnie rozumiane bezpieczeństwo oraz szeroko pojmowany komfort życia w gminie.

Respondenci wskazali również na niewystarczającą ilość miejsc służących aktywnemu spędzaniu czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Według ankietowanych umożliwienie młodzieży spędzania czasu w sposób przez nich zaproponowany przyczyniłoby się do ogólnej poprawy jakości życia mieszkańców, szczególnie młodego pokolenia zagrożonego migracją oraz uzależnieniami. Kierując działania do młodych ludzi warto wziąć pod uwagę propozycje składane przez dzieci i młodzież i stworzyć miejsca umożliwiające ich aktywną samorealizację.

Dane ankietowe nie wskazują zupełnie wpływu uzależnień na problem ubóstwa wśród mieszkańców naszej gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 -2024 wskazuje na szereg działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, które mogą wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców gminy Kleszczele. Są to:

- zwiększenie i kontynuacja działań pomocowych osobom uzależnionym i współuzależnionym
- zwiększenie wiedzy w zakresie działalności instytucji pomocowych
- zwiększenie ilości i zróżnicowanie form spędzania czasu wolnego
- stworzenie świetlicy środowiskowej oraz innych miejsc umożliwiających aktywne spędzanie czasu wolnego, szczególnie przez młodzież
- zwiększanie świadomości skutków zażywania alkoholu i narkotyków wśród dzieci i młodzieży oraz stosowania przemocy
- egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim.

2. **Rynek alkoholowy na terenie gminy Kleszczele.**

W 2018 roku na terenie gminy Kleszczele mamy 6 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 2 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

W tym zakresie zauważamy tendencję spadkową w porównaniu do lat poprzednich. Dane z roku 2016 i 2017 wskazują na 7 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i na 2 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Kleszczele wykazuje tendencję wzrostową. W 2016 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Kleszczele wynosiła 1.659433,00 zł . Natomiast w 2017 roku wynosiła 1.675138,10 zł.

3. **Działania podejmowane w stosunku osób pijących problemowo alkohol.**

W 2018 roku wpłynęło do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleszczelach 7 wniosków z prośbą o podjęcie działań w stosunku do osób pijących problemowo alkohol. W związku z powyższym członkowie GKRPA w Kleszczelach przeprowadzili 11 rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu oraz 12 rozmów wspierająco-informacyjnych z członkami rodzin. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleszczelach skierowała jeden wniosek do Sądu o skierowanie osoby na przymusowe leczenie odwykowe.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są mieszkańcy miasta i gminy Kleszczele, a w szczególności dzieci i młodzież, osoby „ ryzykownie pijące" oraz osoby uzależnione i współuzależnione.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba programów realizowanych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom

- liczba osób objętych działaniami w zakresie profilaktyki uzależnienia od alkoholu i narkotyków

- liczba osób objętych działaniami pomocowymi w zakresie niwelowania skutków uzależnienia od alkoholu

V. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA PROGRAMU

CEL 1. Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży.

Zadania do realizacji:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci, młodzieży- realizacja szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych.

2. Prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców.

3. Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież poprzez organizację nieodpłatnych pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, organizację turniejów i olimpiad sportowych, biegów ulicznych itp.

4. Organizowanie imprez i kampanii z zakresu profilaktyki uzależnień.

5. Prowadzenie zajęć i programów profilaktycznych dla dzieci w świetlicy szkolnej. Dofinansowanie działalności i wyposażenia w/w świetlicy.

6. Wyjazdy dzieci i młodzieży na obozy, kolonie profilaktyczne i inne formy wypoczynku.

7. Doposażenie świetlicy młodzieżowej działającej w pomieszczeniach na górze budynku OSP w Kleszczelach oraz świetlic wiejskich.

Wskaźniki:

- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach i wyjazdach profilaktycznych
- liczba rodziców uczestniczących w programach edukacyjnych
- liczba działań i uczestników działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu
- aktywność działania świetlic

CEL 2. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadania do realizacji:

1. Podejmowanie działań interwencyjnych, w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, związanej z nadużywaniem alkoholu i narkotyków.

2. Doskonalenie metod interwencji i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty.

3. Prowadzenie pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i pomocy prawnej.

4. Szkolenia służb zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie.

5. Wspieranie i koordynowanie prac zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba podjętych interwencji
- liczba osób którym udzielono porad specjalistycznych
- liczba uczestników szkoleń specjalistycznych

CEL 3. Zapewnienie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym.

Zadania do realizacji:

1. Organizacja szkoleń dla osób pracujących z osobami uzależnionymi i sprawcami przemocy w rodzinie.

2. Udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego i prawnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

3. Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii.

4. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

5. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

6. Zakup wydawnictw specjalistycznych.

7. Informowanie o placówkach udzielających pomocy osobom uzależnionym.

8. Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i osoby fizyczne zajmujących się problematyką uzależnień i przemocy.

9. Dofinansowanie zadań związanych z profilaktyką uzależnień realizowanych w lokalnych instytucjach kultury.

10. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

11. Opracowanie diagnozy problemów społecznych gminy.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych działaniami informacyjno-edukacyjnymi oraz terapeutycznymi
- liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu
- liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych
- liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach. W realizacji programu Ośrodek Pomocy współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkołą Podstawową w Kleszczelach, Policją, Miejskim Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach, podmiotami leczniczymi oraz innymi partnerami zewnętrznymi zapraszanymi do współpracy w zależności od celu i rodzaju zadania.

VII. KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZASADY JEJ FINANSOWANIA.

1. Na terenie gminy Kleszczele działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Burmistrza Kleszczel, realizująca w szczególności następujące zadania:

1) inicjowanie działań w zakresie określonym w art. 4^1 ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
2) inicjowanie działań w zakresie określonym w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
3) uczestniczenie w pracach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
4) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;
5) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy, zgodnie z art. 12 ust.1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
6) współpraca z jednostkami organizacyjnymi gminy Kleszczele oraz innymi podmiotami w realizacji Programu;
7) zawiadamianie właściwych organów administracji publicznej w przypadku otrzymania informacji o sprzedaży alkoholu niezgodnie z przepisami prawa;
8) zgłaszanie propozycji zadań wynikających z Programu do projektu preliminarza wydatków.

2. W skład Komisji wchodzą osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Komisja pracuje do czasu powołania nowego składu Komisji.

4. Członkom Komisji - za wyjątkiem pracowników Urzędu Miejskiego i jednostek mu podległych przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 50,00 zł brutto za:

a) udział w każdym posiedzeniu Komisji;

b) każdorazowe wykonanie czynności zleconych przez przewodniczącego Komisji.

VIII. FINANSOWANIE I KOORDYNACJA PROGRAMU

1. Realizacja zadań Programu finansowana jest z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środków własnych gminy. Zadania realizowane w ramach Programu mogą być również finansowane z darowizn, zapisów i innych wpływów osób prawnych i fizycznych oraz funduszy Unii Europejskiej, a także ze środków własnych realizatorów.

2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie realizowany przez cały rok kalendarzowy.

3. Zmian w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dokonuje się na zasadach jego uchwalania.

Załącznik do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Preliminarz wydatków do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok

Lp.	PRZEZNACZENIE	KWOTA
1.	Działalność profilaktyczna - warsztaty profilaktyczne w szkole, świetlicy szkolnej, udział w kampaniach edukacyjnych, festynach i akcjach informacyjnych, edukacja publiczna; działalność profilaktyczna w lokalnych instytucjach kultury., itp.	**7 000,00**
2.	Organizacja czasu wolnego dzieci, młodzieży i rodzin – rozwój zorganizowanych zajęć pozaszkolnych (sportowych, kulturalnych itp.). Doposażenie w sprzęt sportowy i stroje sportowe. Sfinansowanie dowozu dzieci na zawody i turnieje sportowe. Doposażenie świetlic wiejskich i świetlicy młodzieżowej w Kleszczelach. Zakup materiałów na organizację zajęć.	**21 809,00**
3.	Dofinansowanie działalności świetlicy szkolnej istniejącej przy Szkole Podstawowej w Kleszczelach.	**5 000,00**
4.	Dofinansowanie kolonii, obozów i innych form wypoczynku dzieci i młodzieży.	**7 800,00**
5.	Działalność informacyjna - zakup wydawnictw, broszur, ulotek itp.	**1 000,00**
6.	Opłata czynności lekarza biegłego.	**1 000,00**
7.	Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych.	**2 500,00**
8.	Dofinansowanie działalności statutowej klubów i stowarzyszeń abstynenckich	**200,00**
9.	Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	**300,00**
10.	Delegacje, wyjazdy służbowe	**200,00**
11.	Działalność z zakresu przeciwdziałania narkomanii tj. działania profilaktyczne i zakup materiałów.	**1 000,00**
12.	Pokrycie kosztów opracowania diagnozy problemów społecznych.	**3 000,00**
13.	Zakup urządzeń na place zabaw	**30 000,00**
	RAZEM	**80 809,00**